Når malingen ikke ser pen ut lenger

Husets kledning har tre viktige funksjoner: å beskytte mot vær og vind, virke isolerende og være estetisk tiltalende. Når estetikken svikter, kan det holde med en god vask.

Av Chera Westman/ifi.no, ifi.no

Huset kan se stygt ut – uten at det er et egentlig behov for å male det eller skifte kledning. At malingen får mattere glans, at fargen forandres eller at huset ser skittent ut, kan mange ganger rettes opp med en god vask.

Hvorfor blir malingen matt:

Glansfall/glanstap: Når en blank eller halvblank fasade begynner å se matt ut. Oppstår spesielt på solutsatte vegger. Malinger med akryl som bindemiddel holder lenge på glansen, mens oljemalinger naturlig taper glans som en del av en pågående herdeprosess.

SLITT MALING: Denne fasaden har ventet lenge på å få et nytt strøk maling. Her har både fargen falmet og malingen har mistet glansen.

Hvorfor blekes fargene:

Falming: Solen kan få malingens farge til å endres, slik at den blir lysere og ujevn/skjoldete. Du oppdager falming ved å sammenligne to vegger, eller ved å studere beskyttede fasaden under et beskyttende takutspring eller lignende. Noen fargepigmenter, kanskje spesielt skarpe gule, røde og blå pigmenter) har lavere lysekthet enn andre og er mer tilbøyelig til å blekes av solen.

Solens UV-stråler sliter mest på de solutsatte veggene mot sør og vest, mens nord- og østvegger klarer seg lengre. Det er ikke skadelig for kledningen at farge- og glansstabiliteten forringes, dette vil over tid skje med alle typer malinger. Linoljemalte flater kan males over med en klar, kokt linolje for å delvis gjenopprette glans og farge.

Hvorfor smitter fargen av?

Kritting: Smitter fargen over på fingrene hvis du drar hånden over veggen? Er det et hvitaktig, matt sjikt i overflaten? Det kan være et tegn på at malingens overflate brytes ned. Kritting henger ofte sammen med falming, men forekommer kun ved bruk at alkydkvaliteter og linoljemaling, og er en naturlig nedbrytning av malingfilmen. Overflaten fungerer som offersjikt som langsomt slites ned og vaskes vekk, sammen med en god del skitt, smuss og begroing i overflaten. Akrylmalinger kritter ikke, og oljemalinger skal kritte.

KRITTING: Når fargen fra fasaden smitter over på fingrene ved berøring, heter det at malingen kritter.

Hvorfor har malingen fått blærer?

Blæring: At det oppstår blærer i fasaden kan ha mange årsaker. Solblærer, fuktblærer og linoljeblærer er de vanligste. Solblærer oppstår fordi malingen ikke rakk å tørke gjennom hele sjiktet før overflaten ble tørr. Ferske solblærer kan trykkes inntil veggen igjen, eller skrapes vekk og males tynt over. Linoljeblærer oppstår når en tidligere oljemalt flate overmales med en annen typer maling, eller med en annen, gjerne mørkere farge. Høyt fuktinnhold i treverket kan gi fuktblærer i malingsfilmen. Blærene er ofte store og går helt inn til treverket, og kan ha avtegning av trestrukturen på baksida. Denne typen blærer må utbedres ved at fuktkilden avdekkes og utbedres. Treverket må så få tid til å tørke ut før det overmales.

LINOLJEBLÆRER oppstår når en tidligere oljemalt flate overmales med en annen typer maling, eller med en annen, gjerne mørkere farge.

Hva er de sorte prikkene?

Begroing: Er veggen blitt grønn av alger, eller har den fått sorte prikker av svertesopp? Dette fjernes med vask med egnede rengjøringskjemikalier. Et fuktig og mildt klima vil føre til stadig mer begroing. Smuss som legger seg på husveggen gjør også at soppsporene i lufta får bedre feste. Årlig rengjøring av huset motvirker dette. Dessuten kan gjerne busker og blomsterbed fjernes fra husveggen slik at sol og vind bedre kan tørke opp overflate etter dugg eller regn.

SVERTESOPP OG GRØNSKE: Etter flere år uten en real omgang med vaskekost og rengjøringsmiddel, kan fasaden få kraftig begroing av alger og sopp.